

Západočeská universita v Plzni
Právnická fakulta
katedra soukromého práva a civilního procesu
Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí diplomové práce

POSUDEK

diplomové práce Veroniky Srpové
„Zákonné smluvní předkupní právo“

Předloženou práci jsem měl příležitost posuzovat již jednou, přičemž autorka práci následně upravila a doplnila. Z tohoto důvodu můj posudek, třebaže jej předkládám z titulu jiné funkce, musí být dílem shodný s původním a dílem je nutné jej pozměnit. Začnu rekapitulací toho, co jsem již vyjádřil.

Předkupní právo je institut jednak zajímavý a jednak nepochybně důležitý, a to jak v oblasti právní teorie, tak v oblasti právní praxe. Je proto účelné se jím zabývat, a to tím spíše, že jeho úprava v našem právu je, i když se to vyjádří eufemisticky, značně problematická. Lze proto přivítat, jestliže si téma předkupního práva někdo zvolí dokonce jako předmět diplomové práce. Tato volba ovšem nese i nemalé riziko. Jde totiž o materii ke zpracování značně obtížnou (jakkoli ji neopomíjí ani právnická literatura, ani judikatura, takže je z čeho čerpat). Autorku předložené diplomové práce proto chválím právě již za tuto volbu, neboť osvědčila to, čemu se říká vědecká odvaha.

Tím ovšem má chvála nekončí. Na práci si především cením, že při jejím psaní autorka nezaujala (na rozdíl od většiny svých kolegů) pozici pouhého eklektika, který jen „omílá“ názory jiných, aniž je schopen si utvořit názor vlastní. Jakkoli o lecčems by se dalo samozřejmě diskutovat, vlastní právní názory autorky v práci jsou a jsou i obstojně podloženy argumentací.

Dále je chvályhodné v zásadě rozumné rozvržení práce. Počíná se stručným historickým výkladem, navazuje se obecným pojednáním o předkupním právu, aby se následně specificky traktovaly otázky jednak zákonného předkupního práva a jednak smluvního předkupního práva. Snad následující dva výklady, tzn. komparace těchto dvou práv a popis zániku předkupního práva, patrně zasloužily systematicky spíš prohodit. Nikoli nepřipadný je dále letmý pohled na analogickou problematiku přednostního práva

v obchodním zákoníku a za nepochybně legitimní lze označit i pojednání o pravděpodobné nové právní úpravě předkupního práva, se kterou se počítá v připravovaném občanském zákoníku. Konečně v závěru je předložena informace o právní úpravě předkupního práva v BGB, což sice není právní komparace v pravém slova smyslu, avšak jisté pokusy o ní autorka přece jen činí a navíc analogicky „nekomparačně“ postupuje i celá řada jiných autorů diplomových prací u nás; nesporné přitom je, že předestřené pojednání svědčí minimálně o určitém nadstandardním přehledu autorky o zkoumané látce.

Tento přehled, pokud jde o naši právní úpravu, autorka prezentuje na velice dobré úrovni, dokládajíc současně, že se ve zpracovávané materii umí též řádně orientovat, a to nejen na bázi legislativy, ale i v úrovni právní praxe i právní nauky (jejíž výčet v závěru mi ovšem zcela nekoresponduje s poznámkovým aparátem).

Tolik tedy výchozí, v zásadě pozitivní hodnocení. To ovšem samozřejmě nevylučuje kritiku, k níž je i vedoucí diplomové práce povolán především. V jejím rámci mám, jako obvykle, připomínky obecné i v jednotlivostech. Těch prvních mnoho není, v rámci těch druhých se pak připomínky svou povahou dosti liší.

Z obecného meritorního hlediska (pominu-li výraznou stručnost historického vývoje) se nemohu zbavit dojmu, že autorka nemá stále zcela jasno v tom, jak předkupní právo chápat. Předně je jistě zjednodušující vycházet z tvrzení, že je předkupní právo jedním z práv k věci cizí (str. 10). Pokud se pak dále vychází z analýzy jednotlivých teoretických konstrukcí předkupního práva, zasluhuje (kromě uvedení pramenů, z nichž se čerpá) přece jen hlubší zamyšlení nad jejich základy a snad i trochu více odvahy jejich nesprávnosti razantněji odmítnout. Pouze takový přístup potom totiž vede k vyjasnění předkupního práva jakožto skutečně práva, jemuž koresponduje jistá povinnost projevující se v omezení vlastnického práva; přitom samozřejmě zcela neudržitelné je toto omezení vlastnického práva na jednom místě popírat (na str. 13) a pak je na jiném místě (str. 15-16), byť jen poukazem na judikát, připustit. Z formálního hlediska je pak nutné vytknout, že se autorka ani v konečném zpracování nevyhnula zbytečnému opakování těchž myšlenek na různých místech práce, a mnohde by větší pozornosti zasluhovala nejen pravidla interpunkce, ale i jiná pravidla českého jazyka (třebaže většinou snad jde jen o překlepy).

Pokud jde o jednotlivosti, zasluhují kritiku zejména následující pasáže práce. Přinejmenším velmi problematické je tvrzení o předkupním právu týkajícím se části věci, zejména je-li dokumentováno odkazem na judikát týkající se zástavního práva (str. 14). Nesprávné je směřovat právo domáhat se relativní neplatnosti a právo domáhat se (podle § 603 odst. 3 OZ) na nabyvateli, aby věc nabídl ke koupi (viz zejm. str. 18, 21 a koneckonců i

39). Dále, přestože se v tom chybuje zhusta, v diplomové práci by se již nemělo vyskytovat nesprávné tvrzení (dokonce dvojnásobně nesprávné), že pouhým uplynutím tříleté lhůty je promlčen nárok (str. 22). Nejasná je zmínka o předkupním právu k závazkům, navíc v kontextu, v němž se nachází (str. 34). Snad jen výsledkem nepozornosti je pasáž o zániku předkupního práva, kde se hovoří o odmítnutí nabídky zavázanou osobou (str. 45) a kde se jako dva druhy zániku předkupního práva označují jeho nevyužití podle § 605 občanského zákoníku (str. 44) a nezaplacení dané věci podle téhož ustanovení (str. 45). Konečně k sympatickému doplnění práce o přednostní právo v rámci obchodního práva zasluhuje připomenout, že tato problematika je poněkud složitější, neboť zahrnuje svým způsobem částečně i konvertibilní dluhopisy a zcela jistě též opční listy; přitom snad jen překlepem je nepřesná zmínka o zápisu usnesení valné hromady o přednostním právu do obchodního rejstříku.

Vzdor shora uvedeným kritickým připomínkám by nebylo v žádném případě správné posuzovanou práci hodnotit negativně, zejména pak proto nikoli, že se autorka na základě dřívějších kritických připomínek k práci vrátila a v mnohém směru ji vylepšila. Práce tak potvrzuje, že si autorka v souvislosti s jejím sepsáním osvojila rozsáhlé poznatky o zkoumané látce, dokázala o těchto poznatcích uvažovat a prokázala schopnost tyto poznatky utřídit, jakož i je (se shora uvedenými výhradami) kultivovaným projevem prezentovat. Předloženou práci jako celek tedy hodnotím pozitivně, jako práci, která jistě splňuje požadavky kladené na diplomové práce, a doporučuji proto, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 10. prosince 2011

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

